

Лілія КУШЧ,
директор Піддубцівського ліцею Підгайцівської сільської ради
Луцького району Волинської області

Переймаємо досвід роботи старшої профільної школи Італії

Завдяки Асоціації керівників закладів загальної середньої освіти «Відроджені гімназії України» (ВГУ) та на запрошення Асоціації директорів середніх шкіл Італії (ANP) мені вдалося відвідати міжнародну конференцію в Римі, що відбулася 15 листопада 2023 року. Тема XXI освітянського туру, який тривав з 11 по 20 листопада, була «Вивчення інновацій сучасної системи середньої освіти в закладах Італії та організація навчального процесу для учнів середніх шкіл України».

Близько 500 керівників шкіл зі всієї Італії, які є членами цієї професійної спільноти, слухали найповажніших промовців щодо використання штучного інтелекту в освітньому процесі. Перед присутніми виступили міністр освіти Італії та президент ВГУ Ярослав Турянський. До речі, ВГУ – єдина освітянська спільнота, представлена в ЄС. Перекладачем на конференції була директор ліцею ім. Олени Пчілки міста Ковель Олена Вальчук. А ще нашу область представляли я та моя колега – директор Липинського ліцею Підгайцівської сільської ради Валентина Коменда.

Мета поїздки – презентувати Україну в питаннях цифровізації освіти, де ми «не пасемо задніх». А також розповісти про навчання учнів під час воєнного стану та вивчити досвід роботи старшої профільної школи в Італії.

Після перегляду відеоматеріалів, як ми працюємо в умовах війни, навчаємо дітей в укриттях та онлайн, італійці аплодували стоячи.

Українська делегація складалася з 50 керівників ЗЗСО із різних куточків держави, в тому числі з тимчасово окупованих територій. Дорогою до Рима ми відвідали українську громаду в Зальцбурзі (Австрія), подарували підручники, художню літературу та сувеніри для місцевої недільної школи. А також презентували підручники для української школи «Престиж», яка нещодавно відкрилася в Римі під керівництвом Тетяни Кузик. Влада Рима надала цьому закладу вільне приміщення, оскільки зараз у країні перебуває багато українських дітей, які мають потребу в навчанні рідною мовою.

Навчання в італійських школах триває 13 років. П'ять перших – це початкова школа, три

наступних – середня ланка освіти, п'ять останніх – це старша профільна школа. Всі заклади є окремими юридичними суб'єктами і функціонують у різних приміщеннях.

Поки тривала конференція, частина наших колег мала можливість відвідати в Римі профільну школу з готельно-ресторанним напрямком освіти. Адже Італія – країна туристична, і є великий запит на фахівців у цій галузі. Велика кількість кав'ярень, ресторанів, піцерій, готелів надає можливість повного працевлаштування випускникам цього закладу. Студенти частували гостей італійськими національними стравами, приготовленими власноруч, і дивували прекрасним обслуговуванням.

17 листопада у місті Мірано, що біля Венеції, ми відвідали ще дві профільні школи і побачили, наскільки навчальний процес є практично орієнтованим, як учні отримують найбільше користі від здобуття освіти. Італійці з гордістю називають їх школами майбутнього.

Перша школа – Levi-Ponti – це радше не школа, а освітній вузол на 4000 студентів від 14 до 19 років. Маленьке італійське містечко – просто клондайк для здобувачів професій майбутнього. У «Будинку енергії» студенти, що мають хист до технологій, програмування, технічного моделювання, вивчають усі джерела енергії. Займаються дослідженням геліоенергетики, економічними розрахунками доцільності використання альтернативних джерел енергії.

Особливо вразила друга профільна школа, орієнтована на дітей, які мають бажання в майбутньому займатися аграрним бізнесом. Вона спрямована на використання інноваційних сільськогосподарських систем. Фінансована Євросоюзом, ця профільна школа оновила свій автопарк автомобілями, які

використовують технологію ISOBAS. Створили аквапонну теплицю з системами дистанційного керування, яка є надзвичайно інноваційною, екологічно стійкою, а також придбали систему фертигації. За кошти PNRR School Plan 4.0 закуплено дрони для точного землеробства.

Як показала нам директор цієї школи, принцип роботи аквапоніки полягає в тому, що живлення рослин відбувається за рахунок розкладання екскрементів риб і не потребує ґрунту. Всі поживні речовини циркулюють до коріння рослин через розгалужену мережу трубочок. Це екологічно безпечний метод, який використовує найкращі властивості гідропоніки та аквакультури без хімічних добрив і заміни води. Формується екосистема, в якій рослини, риби, мікроорганізми та інші біологічні суб'єкти ділять обмежене середовище.

Школа має двоповерхову будівлю, в якій розміщено класні кімнати та дві лабораторії: одна для переробки сільськогосподарських продуктів, а інша – для виведення гусячих

і качиних яєць, досліджень у галузі тваринництва. Крім того, є дві теплиці з підгрівом і навчально-дослідні ділянки просто неба, в яких студенти проводять теоретичні й практичні заняття. Вартість новозбудованих аквапонних теплиць 1,7 млн євро.

Таким чином учнів готують до дорослого успішного професійного життя, навчають фінансової грамотності та основ ведення підприємництва. Лише 25 % італійців здобувають вищу освіту в університетах, решта йдуть працювати за фахом після профільної школи.

Це дуже правильний підхід, який ми теж будемо впроваджувати у Новій українській школі. Адже важливо як слід професійно зорієнтувати здобувачів освіти. Розбудова мережі профільних ліцеїв потребує великих капіталовкладень. Але інвестиції на освіту сторицею повернуться в майбутнє економічне зростання післявоєнної України.

Методичні публікації

